

Fremtidens feminisme er endelig på dansk!

af Kristian Paris | jan 2, 2024 | Anmeldelser, Prosa | 0 Kommentarer

Fremtidens feminisme har endelig manifesteret sig på dansk grund og gjort sig tilgængelig for det dansklæsende publikum. Françoise Vergès' *En Dekolonial Feminisme* og det centrale essay om kapitalismens raciale væsen, *Det kapitalocæne affald, race og køn*, foreligger nu for interesserede på dansk – og tak for det.

Françoise Vergès' *En Dekolonial Feminisme* er et intellektuelt kraftværk, men mere end blot en ny tilføjelse til den feministiske litteratur. Den står som en dristig erklæring og en dybdegående udforskning af, *hvem der egentlig rengør verden*, et tilsyneladende simpelt og jordnært spørgsmål, der, som Vergès viser, åbner for komplekse og udfordrende refleksioner.

En Dekolonial Feminisme af den amerikanske politiske aktivist og Ph.D. i statskundskab Françoise Vergès er et bud på, hvordan en ny form for feminisme bør situere sig selv i en neoliberal verden præget af ny-imperialisme, strukturel, racial undertrykkelse og patriarkatets fortsatte selvlegitimering.

Vergès hævder, at den aktuelle feminisme, patroniserende labelled som hvid, borgerlig og civilisatorisk, er blevet lige så racistisk som det den i første omgang bekæmpede. Feminismen er ikke længere en universel feminisme, der kæmper for materiel emancipation for jordens undertrykte, men er nu kun bygget på skuldrene af Vestens hvide kvinder, der flirter med patriarkatet og udnytter det til sin egen fordel. Den aktuelle feminisme stiller sig tilfreds med en ligelig fordeling af rettigheder blandt mænd og kvinder. Men det er også det hele. I den jagt glemmes ikke-hvide kvinder og kvinder i det Globale Syd. Ifølge Vergès overser, ja eller måske nærmere skjuler eller udvisker, *mainstream*-feminismen således strukturelle og sociale problemer og udfordringer, og fremlægger feminismen som et hvidt-borgerligt og civilisatorisk

anliggende. Det er med det udgangspunkt, at feminismebegrebet skal "genvindes" og "gen-approprieres", så skjulte uretfærdigheder og glemte kampe igen gøres aktuelle og relevante.

Et godt eksempel på en sådan kamp er netop Vergès' fokus på rengøringsindustrien, der er en af de mest fysisk-krævende industrier. To ud af tre ansatte er kvinder, og halvdelen af dem er sorte eller brune. For Vergès er rengøringsindustrien et udtryk for den måde, hvorpå vores aktuelle samfund er med til at opretholde raceundertrykkelse og diskrimination; Vestens levestandard kan kun opretholdes hvis der gøres rent – på kontorer, industrier og butikker – men denne rengøring, der er samfundsnødvendig, kan kun eksistere ved at forblive skjult og glemt. Ved ikke at blive set og lagt mærke til. Det er på den måde at:

"Kapitalismen er en affaldsøkonomi, og dette affald skal forsvinde, så de, der er berettiget til et godt liv, ikke kan se det...Jeg vil gerne understrege, at denne affaldsproducerende økonomi er uløseligt forbundet med produktionen af mennesker som "skrot", som "affald". En hel menneskehed er dedikeret til at udføre usynligt og overudbyttet arbejde for at skabe en verden, der er egnet til forbrug og til institutionernes opretholdelse"

Manifest for ny feminisme?

Bogen er derfor både en opfordring til fremtiden, den kommende feminisme, et manifest og kritiske retningslinjer for en ny feminisme, og ikke mindst et tilbageblik på de former feminisme har indtaget tidligere og indtager nu. En historisk gennemgang er det ikke, men centrale begivenheder i feminismen og dekolonialismen fremhæves og analyseres. Vergès opråb virker ikke patroniserende eller udskammende, men opfordrer tværtimod til en kritisk gennemgang af den måde vi forstår feminismen, rengørings- og omsorgsarbejde på i dag.

Og netop dette rengørings- og omsorgsarbejde, er helt centralt for Vergès' aktivisme og forfatterskab. Det er også derfor, at det er essentielt for kendskabet til hendes arbejde, at essayet "The Capitolocene, waste, race and gender" fra 2019 udkom på dansk på forlaget Laboratory for Aesthetics & Ecology i 2022 under titlen *Det kapitalocæne affald, race og køn*.

Et kort essay, der ved en historisk gennemgang understreger, hvordan raciale kvinder er blevet tildelt rengørings- og omsorgsarbejdet for at sætte andre kvinder mere fri. Her antyder hun også kort *En Dekolonial feminisme* -projektet: at undersøge, hvordan sexismen, racismen og racial undertrykkelse gennemtrænger alle nuværende dominansrelationer, selvom deres oprindelige etableringsforhold er forsvundet.

Begge tekster er gode bud på en dansk indføring i det dekoloniale fokus, der ses på venstrefløjens i øjeblikket. Samtidig er det også en eminent kritik af den venstrefløjensfeminisme, der ses på selv samme venstrefløj. Der er ingen tvivl om, at Vergès på dansk er noget, der kan sætte debatten i aktivistiske og radikale venstrefløjensforsamlinger i gang – og man forstår godt hvorfor.